

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ

THE FORESTERS' ASSOCIATION OF TURKEY

Yeşili görmeyen gözler, renk zevkinden mahrumdur.

1 Mart 2023 tarihinde Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekilleri tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulan “Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun* Teklifi” hakkında

BASIN AÇIKLAMASI SAĞLIKLI İNSANLAR İÇİN SAĞLIKLI ORMANLAR

AKP iktidarı döneminde (2002 2023); 6831 sayılı Orman Kanununda 35 kez yapılan değişiklikler ile idari düzenleme ve uygulamaların sonucunda, maalesef ormanlarımız tahrip edilmiş, daraltılmış ve içi boşaltılmıştır. TBMM'ye sunulan yeni değişiklik teklifinin madde gerekçelerine baktığımızda, nasıl olduysa (!) kamuoyunca da bilinen acı gerçeklerin dile getirildiğini ve son 21 yılda ormanlarımızın içine düştüğü durumu kısmen görmekteyiz.

Bu tespitlerin, ormanlarımızın geleceğine yönelik tedbirlerin alınacağını en azından iyimser bir başlangıç olabileceğini düşünmek isterken; teklifin bütününe baktığımızda, çok ciddi tutarsızlıklar olduğunu görmek bizleri hayal kırıklığına uğratmıştır. Gerçeklerle yüzleşilmeden uygulamadaki fiili durumları devam ettiren, mevcut yasal düzenlemelerle de çelişen bu kanun değişikliği teklifi, ormanlarımızı korumaktan çok uzak olduğu gibi yeni tahribatlara yol açacaktır.

Bu teklifte orman köylüsüne yönelik olarak yapılan bazı düzenlemeler ile hayvancılık ve tarımsal faaliyetlerle ilgili düzenlemelerin; iyi niyetli gibi görünse de bütünsellikten uzak, küresel iklim krizi, kuraklık ve gıda krizi dikkate alınmadan yapıldığını görmekteyiz. Alınacak yüzeysel ve palyatif tedbirler ile popülist yaklaşımlar, kırsal kesime hiçbir yarar sağlamayacaktır.

Son yıllarda uygulanan yanlış ormancılık politikaları ve iklim değişikliğinin de etkisiyle, ormanlarımızda hiç beklenmedik aylarda bile yangın çıkması ve sayısının artması, yangınla mücadelede 12 ay boyunca hazır olmanın zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Yangın sezonunun 12 aya uzatılması, yangınla mücadelede başarıyı artıracaktır.

Kanun değişikliği teklifinin 6831 sayılı Kanunla ilgili maddeleri için yazılmış gerekçeler, ormanlarımızın içinde bulunduğu vahim durumla ilgili olarak, yıllardır kamuoyuna anlatmaya çalıştığımız argümanları destekler niteliktedir.

Ormanlarımıza sadece faydalanma anlayışıyla yaklaşan AKP iktidarı, yönetiminin 21'inci yılında verdiği Kanun değişikliği teklifinin 9'uncu maddesine yazılan gerekçede; “Devlet ormanlarına nakil vasıtaları ile yıkıntı veya inşaat atığı atmak ya da hafriyat veya çöp dökmek suretiyle ormanlara, doğal hayata ve çevreye zarar verilmekte olup kamuoyunda bu sorun infiale sebep olmaktadır.” denilmekte ve binlerce hektar orman alanının zarar gördüğü bilgisi de verilmektedir.

Teklifin 10'uncu maddesiyle 6831 sayılı Kanunun 16'ncı Maddesinde yapılması öngörülen değişiklikte; “Madencilik faaliyetlerinin sona ermesi neticesinde idareye teslim edilen veya terk edilen doğal yapısı bozulmuş orman alanları rehabilite edilir. Rehabilite maksadı ile bu alanların orman yetiştirilmek üzere inşaat, yıkıntı ve hafriyat atıkları ile doldurularak ağaçlandırmaya hazır hale getirilmesi için büyükşehir mücavir alanlarında büyükşehir belediyelerine, diğer yerlerde ise il ve ilçe belediyelerine bedeli karşılığında izin verilebilir veya Bakanlıkça uygun görülmesi halinde ihale mevzuatına göre gerçek ve tüzel kişiler

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ

THE FORESTERS' ASSOCIATION OF TURKEY

Yeşili görmeyen gözler, renk zevkından mahrumdur.

yaptırılabilir." denilmektedir. Aslında iktidarı bu değişikliğe götüren gerekçenin altında, çoğu büyükşehir belediye yönetimlerinin muhalefet partilerine ait olmasının yattığını düşünmekteyiz. Bu düzenleme tamamen rant odaklı bir düzenlemedir.

Günümüzde ormanlarımız, ormancılık dışı 50'ye yakın farklı amaç için tahsis edilmektedir. OGM'nin resmi verilerine göre 2021 yılı sonu itibariye 790.741 ha orman alanı ormancılık dışı amaçlar için tahsis edilmiştir. Bu nevi tahsisler 1980'li yıllardan beri yapılmasına karşın, özellikle AKP'nin 2002 yılında iktidara gelmesinden sonra ormancılık, madencilik ve enerji mevzuatlarında yaptığı değişikliklerle çok daha fazla orman alanı tahsis edilir olmuştur. Ormanlarımızda son dönemlerde yılda yaklaşık 40 bin hektar alan izin irtifaka konu ediliyorsa, sadece ormancı kamuoyunun değil toplumun tüm kesimlerinin haklı tepkisi kaçınılmaz bir durumdur. Kanundaki bu düzenlemeden önce izin irtifak konusunda; tahsisteki kamu yararının, zorunluluk ve önceliklerin neler olduğu çok net ve anlaşılır kriterlerle ortaya konulmalı ve ciddi kısıtlamalar getirileceği kamuoyuna açıklanmalıdır.

Teklifin 11'inci maddesine ait gerekçede; "Ormanların kanun dışı müdahalelerden korunması için sınırları kesinleşmiş orman alanlarında devam eden her türlü bina ve tesis inşaatlarının suç tutanağı düzenlenmesi aşamasında durdurulamaması veya yıkılamaması sonucu inşaatlara devam edilmesi nedeniyle kovuşturma sonucunda verilecek kararların infazı güçleşmekte, halk ile zaman zaman karşı karşıya gelinmektedir." denilmektedir. Burada son 21 yıldır orman alanlarımızda yapılagelen bilinçli yanlışların sonucu açık bir şekilde itiraf edilmektedir. Ormanlarımızda yaşanan olumsuz gelişmeler, bir taraftan yasa taslağının madde gerekçelerinde tek tek sayılırken; diğer taraftan aynı teklifin maddelerinde, orman alanlarında yeni tahribatlara yol açacak düzenlemeler yapılmak istenmektedir. Bu tutarsızlığı kabul etmemiz kesinlikle mümkün değildir. 6831 sayılı Kanunun 27'nci maddesi, ormanlarımızda yapılacak damgalama işini tanımlar. Damga, deyim yerindeyse orman işletme müdürlükleri bünyesinde görev yapan orman mühendislerinin namusudur. Damga çekiçlerinin yetkililerden başkası tarafından kullanılması yasaktır. Bu konuda daha önce OGM tarafından mevzuata aykırı olarak çıkarılan yönetmelikle, yetkisiz kişilere yaptırılmak istenen idari işlemin iptali için Derneğimiz tarafından Danıştaya dava açılmış ve söz konusu idari işlemin iptali yönünde karar verilmiştir.

Bu kanun değişikliği teklifinin 12'nci maddesi ile daha önce Danıştay tarafından iptaline karar verilen idari işlemin yeniden hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. Şöyle ki; "...Tayin ve tespit olunan damga veya damga yerine geçecek işaretlerin Orman Genel Müdürlüğünce belirlenen kişilerden başkası tarafından kullanılması yasaktır." şeklindeki düzenlemeyle, yetkili kişi yerine idarece belirlenecek devlet memuru olmayan, ormanı tanımayan, sorumluluğu olmayan kişilerce damgalama yapılmasının önü açılmaktadır. Bugünkü uygulamada dahi denetlenemeyen, birçok yerde yargılamaya konu olan damgalama çalışmasının, yetkisiz kişilerce yürütülmesi kesinlikle kabul edilemez.

Öte yandan söz konusu madde metnine eklenmiş "damga yerine geçecek işaretler" ibaresiyle, damgalama işlerinin dijitalleştirilmesinin kastedildiği düşünülmektedir. Dernek olarak her türlü iş ve işlemde teknolojik yeniliklerin yapılmasına karşı değiliz ancak gerekli altyapı oluşturulmadan adrese teslim ihaleler ile damgalama işlemlerinin dijitalleştirilmesini uygun bulmadığımızı da belirtmek isteriz.

Orman Kanunundaki mülkiyetle ilgili bazı maddelerdeki değişiklik tekliflerine dair değerlendirmelerimiz ise şu şekildedir;

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ

THE FORESTERS' ASSOCIATION OF TURKEY

Yeşili görmeyen gözler, renk zevkinden mahrumdur.

Teklifin 27'nci Maddesi ile 6831 sayılı Kanuna eklenen Ek Madde18

Aynı taşınmazların ilan edilerek kesinleşen birden çok orman kadastrounda farklı vasıflarda sınırlandırılmış olması halinde; mahkeme kararıyla kesinleşen sınırlar saklı kalmak kaydıyla, önceden yapılmış orman kadastro çalışmalarının bütün sonuçlarıyla hükümsüz sayılacağı düzenlemesi getirilmektedir. Bu durum keyfi uygulamalara yol açabilecektir.

Bahse konu düzenlemeden, davaya konu yerlerde de bu uygulamanın yapılacağı anlaşılmaktadır. Konu yargıya intikal ettikten sonra ve yargı kararı beklenmeden uygulama yapılması, yargı kararlarının baştan hükümsüz sayılmasına yol açacaktır.

Teklifin 28'inci Maddesi ile 6831 sayılı Kanuna eklenen Ek Madde 19

Kocaeli ili, Nusretiye ilçesinde 2/B uygulamasının yeniden yapılacağını düzenlemektedir. Mevcut Orman Kanunu ve Orman Kadastro Yönetmeliğine aykırı olarak özel bir düzenleme yapılmaktadır. Bu ilçede daha önce yapılan uygulamada, yanan orman alanları 2/B uygulamasına konu edilmemişken; şimdi 2/B uygulanacak sahaların yanan saha içerisinde olup olmadığı nasıl tespit edilecektir. Burada fiili duruma uygun bir uygulamanın önü açılmaktadır.

Teklifin 29'uncu Maddesi ile 6831 sayılı Kanuna eklenen Ek Madde 20

Bu düzenleme ile orman kadastro keskinleşen hususi ormanların, parsel bazında yeniden değerlendirilmesinin önü açılmakta ve 3 hektardan küçük alana sahip parsellerin orman sayılmaması amaçlanmaktadır. Bu düzenleme, Anayasanın 169'uncu maddesindeki ormanların gözetim ve denetimi ile orman alanlarının daraltılamayacağı hükmüne aykırı olduğu gibi Kadastro Kanununun 22'nci Maddesindeki hükme de aykırıdır.

Sonuç olarak; madde gerekçelerinde dile getirilen hususlarla taban tabana zıt değişiklik teklifleri, ormanlarda yeni tahribatlara yol açacak ve dolayısıyla ormanların sağlığı bozulacaktır.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 2012 yılından itibaren 21 Martı "Uluslararası Ormanlar Günü" ilan etmiştir. Her yıl Uluslararası Ormanlar Günü için bir tema belirlenmektedir. 2023 yılının teması ise **"Ormanlar ve Sağlık"** olarak belirlenmiştir. Bu tema ile sağlıklı toplumlar için sağlıklı ormanların gerekli olduğunun altı çizilmektedir.

Ormanlar, insanlığın karşı karşıya olduğu en büyük sağlık tehdidi olan iklim değişikliği ile mücadelede merkezi bir rol oynamaktadır. Ormanlar yaşamsal bir besin ve beslenme kaynağıdır. Ormanlar doğal eczanelerdir. Ormanlarımız tehdit altında ve yardımımıza ihtiyaçları bulunmaktadır.

Orman dostu politikalar, ormanlara ve ağaçların sağlıklı gelişimi için yapılan çabalar sayesinde gezegenimizi ve sağlığımızı koruyabiliriz.

6831 sayılı Orman Kanununda yapılması öngörülen, ormanlarımızın sağlığını ve dolayısıyla halkımızın sağlığını tehdit edecek değişikliklere karşı olduğumuzu kamuoyunun bilgisine sunarız.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur, 10.03.2023

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
57. DÖNEM YÖNETİM KURULU